

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ”
(для бакалаврів)

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2010

МАУП

Підготовлено старшим викладачем кафедри фінансів і статистики
О. П. Слюсарчук

Затверджено на засіданні кафедри фінансів і статистики
(протокол № 11 від 16.02.06)

Перезатверджено на засіданні кафедри фінансів і статистики
(протокол № 12 від 25.02.09)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Слюсарчук О. П. Навчальна програма дисципліни “Фінанси підприємств” (для бакалаврів). – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. – 23 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план дисциплін, зміст дисципліни “Фінанси підприємств”, вказівки до виконання контрольної роботи, варіанти контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2010
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2010

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою викладання курсу є формування у студентів системи базових знань з теорії фінансових відносин суб'єктів господарювання і вмінь використовувати ці знання у практичних цілях при вивченні, дослідженні і визначенні закономірностей тенденцій розвитку фінансового механізму, формування та використання фінансових ресурсів підприємств.

Освітня мета — дати уявлення про зміст й основні поняття організації фінансових відносин на підприємстві; навчити студентів здійснювати фінансові розрахунки, використовувати методи фінансового планування та оцінювання фінансового стану.

Виховна мета — виховати у студентів відповідальність за вірогідність і порівнянність, своєчасність збирання, правильність обробки й подачі інформації, уміння організувати роботу відповідно до принципів наукової організації праці.

Практична мета — студент повинен уміти спланувати дослідження, організувати збирання, обробку й аналіз фінансової інформації, робити узагальнення й висновки, готувати пропозиції для прийняття управлінських рішень.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН дисципліни “ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	2
	Змістовий модуль I. Організація грошових розрахунків, надходжень підприємств та їх обігових коштів, а також процесу формування прибутку та оподаткування підприємств
1	Основи фінансів підприємств
2	Організація грошових розрахунків підприємств
3	Грошові надходження підприємств
4	Формування і розподіл прибутку
5	Оподаткування підприємств
6	Обігові кошти

1	2
	Змістовий модуль II. Оцінка фінансового забезпечення відтворення основних засобів і фінансового стану підприємств та організація кредитування, фінансового планування і санації підприємств
7	Кредитування підприємств
8	Фінансове забезпечення відтворення основних засобів
9	Оцінка фінансового стану підприємств
10	Фінансове планування на підприємствах
11	Фінансова санація підприємств
Разом годин: 108	

ЗМІСТ дисципліни

“ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ”

Змістовий модуль I. Організація грошових розрахунків, надходжень підприємств та їх обігових коштів, а також процесу формування прибутку та оподаткування підприємств

Тема 1. Основи фінансів підприємств

Поняття, сутність і місце фінансів підприємств у фінансовій системі. Функції фінансів підприємств, їх внутрішня властивість і форма прояву їх сутності. Поняття грошових фондів і фінансових ресурсів підприємств. Економічні методи і способи формування фінансових ресурсів. Джерела формування ресурсів. Основні принципи організації фінансів підприємств в умовах ринку. Поняття фінансової діяльності підприємств і її організація. Зміст і завдання фінансової роботи на підприємствах. Управління фінансами підприємств.

Література [1; 2; 4; 5; 20; 24–26]

Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств

Суть і значення грошових розрахунків в організації виробничо-господарської діяльності підприємства. Способи і форми розрахунків.

Види рахунків, що відкриваються підприємствам в установах банку. Порядок відкриття в банку поточних рахунків у національній, іноземній валюті та інших рахунків. Напрями використання коштів з поточних рахунків.

Організація безготівкових розрахунків, вимоги до їх проведення, сфера використання. Розрахунки платіжними дорученнями. Розрахунки платіжними вимогами-дорученнями. Розрахунки чеками. Розрахунки акредитивами. Вексельна форма розрахунків. Клірингові розрахунки. Особливості розрахунків при наданні факторингових послуг підприємствам. Готівково-грошові розрахунки на підприємстві і сфери їх застосування.

Розрахунково-платіжна дисципліна, її зміст, значення для забезпечення нормальної господарської діяльності. Порядок пред'явлення претензій за розрахунками. Санкції в системі грошових розрахунків і платежів.

Література [1–3; 9; 11; 20; 24–26]

Тема 3. Грошові надходження підприємств

Економічна характеристика, склад і класифікація грошових надходжень підприємств. Виручка від реалізації продукції, робіт, послуг – основний вид грошових надходжень підприємств. Грошові потоки підприємств. Внутрішні та зовнішні грошові потоки. Фактори, що впливають на величину виручки від реалізації продукції. Особливості формування доходу від реалізації на підприємствах окремих галузей економіки. Методи прогнозування та планування виручки від реалізації. Виручка від реалізації товарної (основної) продукції. Виручка від іншої реалізації. Виручка від позареалізаційних операцій. Розподіл грошових надходжень. Валовий дохід. Валові витрати. Чистий дохід.

Література [1; 2; 17; 19; 20; 24–26]

Тема 4. Формування і розподіл прибутку

Економічний зміст прибутку. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства.

Валовий прибуток. Фактори, що впливають на формування валового прибутку. Формування собівартості реалізованої продукції та її вплив на прибуток. Встановлення цін на продукцію і формування прибутку. Визначення прибутку від операційної та звичайної діяльності підприємства до оподаткування і після нього.

Методи розрахунку прибутку. Прогнозування і планування прибутку підприємства.

Чистий прибуток підприємства, його розподіл і використання, фонди грошових коштів підприємства, що формуються за рахунок чистого прибутку.

Рентабельність продукції як відносний показник ефективності роботи підприємства. Порядок визначення прибутковості підприємства.

Література [1; 2; 17; 19; 20; 24–26]

Тема 5. Оподаткування підприємств

Система оподаткування підприємств. Види податків.

Податок на додану вартість, його економічна сутність. Платники податку. Об'єкти оподаткування. Ставки податку. Пільги щодо ПДВ. Порядок заліку і проведення сум податку на додану вартість, сплачених підприємством за матеріальні ресурси (роботи, послуги), основні засоби.

Акцизний збір та його економічна сутність. Об'єкти оподаткування. Ставки акцизного збору, порядок його обчислення.

Податок на прибуток підприємств, його економічна сутність. Порядок визначення оподаткованого прибутку. Вплив оподаткування прибутку на фінансово-господарську й інвестиційну діяльність підприємств.

Плата за землю. Податок з власників транспортних засобів. Плата за природні ресурси. Податок на нерухомість підприємств.

Відрахування підприємства в цільові державні фонди: Пенсійний фонд, Фонд соціального страхування, Фонд сприяння зайнятості населення. Відрахування на фінансування дорожнього господарства. Місцеві податки і збори, які сплачують підприємства.

Література [8; 14; 17; 26; 27; 29]

Тема 6. Обігові кошти

Суть оборотних коштів, основи їх організації. Склад і структура оборотних коштів підприємства, їх значення в забезпеченні кругообігу капіталу підприємства. Класифікація і принципи організації оборотних коштів.

Методи визначення потреби в оборотних коштах. Метод прямого обчислення потреби в оборотних коштах і сфери його застосування.

Поняття норм і нормативів оборотних коштів. Економічний метод обчислення потреби в оборотних коштах. Нормування оборотних

коштів за виробничими запасами і МШП. Нормування оборотних коштів за незавершеним виробництвом і витратами майбутніх періодів. Порядок нормування оборотних коштів за готовими виробами на складі.

Структура джерел формування оборотних коштів підприємства: власні, позичені та залучені джерела.

Показники ефективності використання оборотних коштів, їх стану. Вплив розміщення оборотних коштів на фінансовий стан підприємства.

Література [1; 2; 17; 20; 24–27]

Змістовий модуль II. Оцінка фінансового забезпечення відтворення основних засобів і фінансового стану підприємств та організація кредитування, фінансового планування і санації підприємств

Тема 7. Кредитування підприємств

Особливості кругообігу коштів підприємств як передумова кредитних відносин. Форми і види кредитів, які використовуються в господарській діяльності підприємств.

Банківський кредит — основна форма залучення підприємствами позичкових коштів. Класифікація кредитів залежно від термінів, об'єктів кредитування. Принципи кредитування.

Визначення потреб у кредитах. Кредитоспроможність підприємства та її показники. Банківський контроль в процесі кредитування. Гарантії своєчасності і повноти сплати кредиту. Кредитна заявка. Зміст і порядок укладення кредитного договору. Методи перевірки забезпечення кредиту.

Позичкові рахунки. Позичковий процент, критерії його диференціації і джерела сплати. Залучення банками тимчасово вільних коштів підприємств.

Товарний кредит, умови його отримання та погашення.

Література [1; 10; 18; 19; 24–27]

Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів

Склад і структура основних фондів підприємства. Показники стану та ефективності використання основних фондів.

Підходи до оцінки стану та ефективності використання основних фондів. Амортизація і знос основних фондів. Методи амортизації основних фондів. Формування і використання амортизаційного фонду як джерела відтворення основних фондів. Інші джерела фінансування відтворення основних фондів.

Капітальні вкладення підприємств, методи і джерела їх фінансового забезпечення.

Література [1; 2; 17; 20; 24–27]

Тема 9. Оцінка фінансового стану підприємства

Оцінка фінансового стану підприємства, її необхідність і значення.

Загальна характеристика майна (коштів) підприємства, його складу, розміщення і структури.

Оцінка ліквідності оборотних активів підприємства.

Суть платоспроможності та її оцінка за даними балансу. Показники платоспроможності підприємства.

Суть фінансової стійкості підприємства. Система показників фінансової стійкості підприємства та її значення.

Оцінка рентабельності роботи підприємства.

Оцінка фінансового результату від діяльності підприємства. Оцінка факторів, що впливають на прибуток.

Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.

Література [6; 7; 12; 15; 16; 22; 23; 26; 28]

Тема 10. Фінансове планування на підприємствах

Фінансова стратегія підприємства.

Зміст, мета і завдання фінансового планування. Зміст фінансового плану та порядок його складання. Зміст і значення оперативного плану.

Бізнес-план, його структура і призначення.

Література [1; 2; 20; 21; 25–27]

Тема 11. Фінансова санація підприємств

Фінансова криза на підприємстві, причини її виникнення. Фінансова санація підприємств, її економічний зміст і порядок проведення. Санаційний аудит. Розробка програми санації. Банкрутство підприємства: причини і наслідки.

Внутрішньогосподарський механізм фінансової стабілізації.

Мобілізація внутрішніх фінансових джерел санації. Державна фінансова підтримка санації підприємства.

Санація з реорганізацією (реструктуризацією). Приватизаційні аспекти санації суб'єктів господарювання. Реалізація програми фінансової санації підприємства як окремий етап санаційного процесу.

Література [1; 2; 19; 20; 24–27]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

При виконанні письмової контрольної роботи треба дотримуватися таких правил:

- зазначити варіант контрольної роботи, переписати умови задач;
- дати розв'язання задач з детальними розрахунками і короткими поясненнями;
- оформити результати розв'язання задач у формі статистичних таблиць, графіків, діаграм;
- проаналізувати розраховані дані, зробити висновки;
- навести список використаної літератури.

Номер варіанта контрольної роботи студент вибирає за першою літерою свого прізвища (див. таблицю).

Контрольна робота, виконана не за своїм варіантом, не зараховується.

Перша літера прізвища студента	Номер варіанта контрольної роботи
А-Б	1
В-Д	2
Е-Й	3
К-Л	4
М-Н	5
О-П	6
Р-С	7
Т-У	8
Ф-Ч	9
Ш-Я	10

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Розрахунки платіжними дорученнями, платіжними вимогами-дорученнями, чеками, акредитивами.
2. Показники оцінки фінансового стану підприємства.
3. Визначити план виручки від реалізації продукції на плановий рік, використовуючи наступні дані:

1. Дані про обсяг випуску продукції:

- 1) очікуваний випуск готової продукції за звітний рік за відпускними цінами становить 650 тис. грн, а за собівартістю — 600 тис. грн;
- 2) очікуваний випуск готової продукції у IV кварталі звітного року за відпускними цінами становить 150 тис. грн, а за собівартістю — 110 тис. грн;
- 3) план випуску готової продукції на плановий рік за відпускними цінами становить 950 тис. грн, а за собівартістю — 800 тис. грн;
- 4) плановий випуск продукції у IV кварталі планового року становить 25 % від річного випуску.

2. Дані про зміну залишків готової продукції за відпускними цінами:

Показник	На початок планового року	На кінець планового року
1. Залишки готової продукції на складі	25 тис. грн	Норма — 9 днів
2. Товари відвантажені, термін оплати яких не настав	20 тис. грн	5 тис. грн

3. Відпускні ціни не містять ПДВ.

Варіант 2

1. Порядок формування і розподілу виручки від реалізації продукції (робіт, послуг).
2. Джерела і порядок фінансування капітальних вкладень, інших форм інвестицій підприємств.
3. Визначити на плановий рік суму валового прибутку від реалізації продукції за такими даними:

1. План випуску готової продукції на плановий рік за виробами:

Назва виробу	Кількість, т	Виробнича собівартість 1 т у грн.	Оптова ціна 1 т у грн. (без ПДВ)
А	10000	500	800
Б	4000	400	650
В	15000	300	400

2. Очікувані залишки товарної продукції за виробами:

Назва виробу	На початок планового року	На кінець планового року
А	150	130
Б	240	300
В	600	500

Варіант 3

1. Методи розрахунку прибутку від реалізації продукції (робіт, послуг). Формування балансового прибутку.
2. Показники фінансової стійкості підприємства.
3. Розрахувати сукупний норматив оборотних коштів у грошовому виразі та визначити суму його приросту на плановий рік для промислового підприємства на основі таких даних:
 1. На підприємстві застосовуються норми оборотних коштів у таких розмірах:
 - по сировині і матеріалах — 40 днів;
 - по допоміжних матеріалах — 65 днів;
 - по паливу — 100 днів.
 2. Норматив власних оборотних коштів на кінець планового року становить:
 - по МШП — 400 тис. грн;
 - по незавершеному виробництву — 750 тис. грн;
 - по готовій продукції — 550 тис. грн.
 3. Згідно з кошторисом витрат на виробництво у IV кварталі планового року витрати матеріальних цінностей становитимуть:
 - по сировині і матеріалах — 3500 тис. грн;
 - по допоміжних матеріалах — 650 тис. грн;
 - по паливу — 950 тис. грн.
 4. Сукупний норматив оборотних коштів на початок планового року становить 4000 тис. грн.

Варіант 4

1. Податкова система України. Сутність системи оподаткування підприємств.
2. Знос й амортизація основних фондів.
3. Вирахувати суму базового прибутку і базову рентабельність при плануванні прибутку аналітичним методом, використовуючи такі дані:
 - 1) фактичний прибуток по звіту за 9 місяців — 455 тис. грн;
 - 2) виробнича собівартість реалізованої продукції станом на 1 жовтня звітного року — 3100 тис. грн;
 - 3) очікуваний випуск готової продукції у IV кварталі звітного року становить:
 - за відпускними цінами (без ПДВ) — 750 тис. грн;
 - за собівартістю — 500 тис. грн;
 - 4) очікувані залишки нереалізованої продукції на кінець звітного року:
 - за відпускними цінами (без ПДВ) — 70 тис. грн;
 - за собівартістю — 45 тис. грн.

Варіант 5

1. Чистий прибуток, його розподіл і використання.
2. Банківське кредитування підприємств.
3. Нарахувати амортизацію за методом, що застосовується в податковому обліку за IV квартал 2005 р.
Вихідні дані:
 1. Балансова вартість основних засобів станом на 01.07.05 становила 6 млн грн, у тому числі:
 - по першій групі — 2500 тис. грн;
 - по другій групі — 500 тис. грн;
 - по третій групі — 2200 тис. грн;
 - по четвертій групі — 800 тис. грн.
 2. У III кварталі 2005 р. придбано основних засобів на суму 500 тис. грн, у тому числі:
 - по першій групі — 50 тис. грн;
 - по другій групі — 250 тис. грн;
 - по третій групі — 100 тис. грн;
 - по четвертій групі — 100 тис. грн.

3. У III кварталі 2005 р. витрати на капітальні роботи та малу модернізацію становили 410 тис. грн, у тому числі:
 - по першій групі — 100 тис. грн;
 - по другій групі — 50 тис. грн;
 - по третій групі — 210 тис. грн;
 - по четвертій групі — 50 тис. грн.
4. У III кварталі 2005 р. вибуло з експлуатації основних засобів на суму 200 тис. грн, у тому числі:
 - по другій групі — 100 тис. грн;
 - по третій групі — 100 тис. грн.
5. У III кварталі 2005 р. сума амортизації становила 261 тис. грн, у тому числі:
 - по першій групі — 31 тис. грн;
 - по другій групі — 31 тис. грн;
 - по третій групі — 79 тис. грн;
 - по четвертій групі — 120 тис. грн.

Варіант 6

1. Методи обчислення прибутковості (дохідності) виробництва і реалізації.
2. Платоспроможність та ліквідність підприємства і система показників їх оцінки.
3. Розрахувати на плановий рік норматив по незавершеному виробництву, використовуючи такі дані:
 1. Разом витрат на виробництво — 1200 тис. грн, у тому числі:
 - одноразових — 650 тис. грн;
 - наростаючих — 550 тис. грн;
 - видатки зростають рівномірно.
 2. Період виготовлення продукції — 48 год, при цьому підприємство працює у дві зміни, по 8 год кожна.
 3. Витрати на виробництво із урахуванням зміни залишків незавершеного виробництва становлять 1100 тис. грн, у тому числі у IV кварталі — 350 тис. грн.

Варіант 7

1. Система оподаткування прибутку підприємств.
2. Показники стану й ефективності використання основних виробничих фондів.

3. Нарахувати амортизацію методом прискореного зменшення залишкової вартості, використовуючи такі дані:

- 1) первісна вартість об'єкта основних засобів — 20000 тис. грн;
- 2) ліквідаційна вартість об'єкта основних засобів — 800 грн;
- 3) термін корисної експлуатації об'єкта — 5 років.

Визначити норму амортизації, річні та щомісячні суми амортизації.

Варіант 8

1. Платежі за ресурси підприємств.
2. Показники фінансової стійкості підприємства.
3. Нарахувати амортизацію кумулятивним методом, обчисливши річні та щомісячні суми амортизації. Вихідні дані:
 - 1) первісна вартість об'єкта основних засобів — 14000 тис. грн;
 - 2) ліквідаційна вартість об'єкта основних засобів — 800 грн;
 - 3) термін корисної експлуатації об'єкта — 4 роки.

Варіант 9

1. Форми безготівкових розрахунків і платіжні документи.
2. Оцінювання ділової активності підприємства.
3. Визначити суму валового прибутку по промисловому підприємству та рівень рентабельності, використовуючи такі дані:
 - 1) план випуску готової продукції у оптових цінах на плановий рік становить 2200 тис. грн, виробнича собівартість цього випуску — 1100 тис. грн;
 - 2) очікувані залишки товарної продукції подано (тис. грн.):

Показник	На початок планового року	На кінець планового року
1. Залишки готової продукції на складі	80	70
2. Товари відвантажені, термін оплати яких не наступив	90	65

- 3) рентабельність щодо виробничої собівартості у IV кварталі звітного року становить 20 %, планового — 25 %;
- 4) планова середньорічна вартість основних фондів на плановий рік — 3750 тис. грн, у тому числі виробничого призначення — 3000 тис. грн;
- 5) планова сума нормованих оборотних коштів на плановий рік визначена і становить 800 тис. грн.

Варіант 10

1. Управління фінансами підприємств.
2. Небанківське кредитування підприємств.
3. Нарахувати амортизацію методом зменшення залишкової вартості, використовуючи такі дані:
 - 1) первісна вартість об'єкта основних засобів — 14000 тис. грн;
 - 2) ліквідаційна вартість об'єкта основних засобів — 1800 грн;
 - 3) термін корисної експлуатації об'єкта — 6 років.

Визначити норму амортизації, річні та щомісячні суми амортизаційних відрахувань.

Варіант 11

1. Економічний зміст і порядок проведення фінансової санації підприємства.
2. Основні показники, які характеризують використання основних фондів.
3. Визначити норму запасу у днях і вирахувати у грошовому виразі норматив по основним матеріалам, використовуючи такі дані:
 - 1) потреба заводу в основних матеріалах, які надходять від чотирьох постачальників, — 9300 грн, у тому числі:
 - від постачальника А — 4000 тис. грн;
 - від постачальника Б — 2000 тис. грн;
 - від постачальника В — 2500 грн;
 - від постачальника Г — 800 грн;
 - 2) виробнича потреба в основних матеріалах, які поступають від чотирьох постачальників у IV кварталі становить 28 % річної поставки;
 - 3) час пробігу вантажів і платіжних документів у середньому становить (у днях):

Постачальник	Час доставки вантажу від постачальника до заводу	Час пробігу і оплати платіжних документів
А	5	3
Б	4	3
В	6	4
Г	10	6

4. На прийняття і складування сировини і матеріалів, які надходять на завод, у середньому потрібно 0,5 дня.
5. На основі договорів із постачальниками середній інтервал поставки становить:
 - по постачальнику А — 20 днів;
 - по постачальнику Б — 50 днів;
 - по постачальнику В — 80 днів;
 - по постачальнику Г — 40 днів.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Суть фінансів підприємств.
2. Функції та роль фінансів підприємств.
3. Грошові фонди і фінансові ресурси.
4. Джерела формування фінансових ресурсів підприємств.
5. Основи організації фінансів підприємств.
6. Принципи організації фінансів підприємств.
7. Фінансова діяльність та зміст фінансової роботи.
8. Завдання і функції управління фінансами підприємств.
9. Суть і значення грошових розрахунків підприємств.
10. Види та порядок відкриття банківських рахунків підприємств.
11. Види грошових розрахунків: готівкові та безготівкові.
12. Принципи безготівкових розрахунків.
13. Розрахунки платіжними дорученнями.
14. Розрахунки платіжними вимогами-дорученнями.
15. Розрахунки чеками.
16. Розрахунки акредитивами.
17. Вексельна форма розрахунків.
18. Характеристика і склад грошових надходжень підприємств.
19. Виручка від реалізації продукції (робіт, послуг) як основне джерело грошових надходжень. Планування виручки.
20. Грошові надходження від операційної діяльності.
21. Грошові надходження від інвестиційної діяльності.
22. Грошові надходження від фінансової діяльності
23. Види цін на продукцію підприємств. Структура ціни.
24. Витрати на виробництво та реалізацію продукції і їх планування.
25. Економічний зміст прибутку, його значення в організації господарської діяльності підприємств.
26. Методи розрахунку прибутку від реалізації продукції (робіт, послуг).

27. Аналітичний метод розрахунку прибутку.
28. Економічний метод розрахунку прибутку.
29. Формування балансового прибутку.
30. Чистий прибуток, його розподіл і використання.
31. Методи обчислення рентабельності (дохідності) виробництва і реалізації.
32. Податкова система України. Сутність системи оподаткування підприємств.
33. Оподаткування прибутку підприємств.
34. Податок на додану вартість, його вирахування і внесення у бюджет.
35. Акцизний збір, його вирахування і внесення у бюджет.
36. Мито, його вирахування і внесення у бюджет.
37. Збори і цільові відрахування підприємств.
38. Платежі за землю; податок з власників транспортних засобів.
39. Оподаткування сільськогосподарських підприємств і суб'єктів малого підприємництва.
40. Місцеві податки і збори.
41. Сутність, склад і структура оборотних коштів.
42. Способи визначення потреби в оборотних коштах.
43. Нормування оборотних коштів.
44. Джерела формування оборотних коштів.
45. Нормування оборотних коштів за виробничими запасами.
46. Нормування оборотних коштів за незавершеним виробництвом і витратами майбутніх періодів.
47. Нормування малоцінних та швидкозношуваних предметів.
48. Нормування тари.
49. Нормування сировини і матеріалів.
50. Нормування оборотних коштів за готовими виробами на складі.
51. Показники стану і використання оборотних коштів.
52. Визначення суми звільнених або додатково залучених оборотних коштів у результаті прискорення або уповільнення оборотності.
53. Визначення наявності власних і притриманих до них оборотних коштів.
54. Економічна характеристика складу і структури основних фондів.
55. Показники стану й ефективності використання основних виробничих фондів.
56. Знос й амортизація основних фондів.

57. Порядок нарахування амортизації основних засобів підприємств за методами, що використовуються у бухгалтерському обліку.
58. Амортизація основних засобів підприємств, що застосовується при оподаткуванні прибутку.
59. Сутність і склад капітальних вкладень.
60. Джерела і порядок фінансування капітальних вкладень.
61. Фінансування ремонту основних засобів.
62. Сутність та необхідність кредитування підприємств.
63. Класифікація кредитів, що надаються підприємствам.
64. Банківський кредит, умови і порядок його отримання.
65. Порядок видачі і погашення кредиту.
66. Небанківське кредитування підприємств.
67. Лізингове кредитування підприємств.
68. Державне кредитування підприємств.
69. Значення та цілі оцінки фінансового стану підприємства.
70. Інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємств.
71. Показники фінансового стану підприємства.
72. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства.
73. Оцінка фінансової стійкості підприємства.
74. Оцінка ділової активності підприємства.
75. Зміст, цілі та завдання фінансового планування.
76. Методи фінансового планування.
77. Зміст і структура фінансового плану.
78. Бізнес-план як інструмент фінансового планування.
79. Зміст і значення оперативного фінансового плану.
80. Зміст поточного фінансового плану і порядок його складання.
81. Економічний зміст і порядок проведення фінансової санації підприємства.
82. Сутність фінансової санації підприємств.
83. Прийняття рішення про фінансове оздоровлення підприємств.
84. Порядок проведення фінансової санації.
85. Планування та фінансування санації.
86. Порядок оголошення підприємства банкрутом і порядок задоволення претензій кредиторів.
87. Фінансова санація за ухвалою господарського суду.
88. Мирова угода.
89. Оцінка майнового стану підприємств.
90. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Азаренкова Г. М., Журавель Т. М., Михайленко Р. М.* Фінанси підприємств: Навч. посіб. для самот. вивчення дисципліни. — 2-ге вид., випр. і допов. — К.: Знання-Прес, 2006. — 287 с.
2. *Аранчій В. І.* Фінанси підприємств: Навч. посіб. — К.: ВД “Професіонал”, 2004. — 304 с.
3. *Белоліпецький В. Г.* Финансы фирмы. — М., 1998.
4. *Бланк И. А.* Стратегия и тактика управления финансами. — К., 1996. — 534 с.
5. *Бригхем Е. Ф.* Основы финансового менеджменту. — К., 1997. — 1000 с.
6. *Бернар Коласс.* Управление финансовой деятельностью предприятия. — М.: Финансы, 1997. — 576 с.
7. *Джеймс Ван Хорн.* Основы управления финансами. — М.: Финансы и статистика, 1996. — 800 с.
8. *Коробов М. Я.* Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств. — К.: Знання, КОО, 2000.
9. *Крутик О. Б.* Основы финансовой деятельности предприятия. — СПб., 1996.
10. *Лагутін В. Д.* Кредитування: теорія і практика. — К.: Знання; КОО, 2000. — 215 с.
11. *Нікбахт Е., Гропеллі А.* Финансы. — К.: Основы, 1993. — 383 с.
12. *Перар Ж.* Управление финансами: с упражнениями: Пер. с фр. — М.: Финансы и статистика, 1999.
13. *Попович П. Я.* Економічний аналіз та аудит на підприємстві. — Тернопіль, 1998.
14. *Пушкарева В. М.* История финансовой мысли и политики налогов. — М.: ИНФРА-М, 1996.
15. *Руденко Л. В., Подольська В. О., Яриш О. В.* Аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — К.: НМЦ “Укоопосвіта”, 2000. — 422 с.
16. *Савицькая Г. В.* Анализ хозяйственной деятельности предприятия: Учеб. пособие. — Минск; М.: ИП “Экоперспектива”, 1998. — 688 с.
17. *Слав'юк Р. А.* Фінанси підприємств: Навч. посіб. — К.: ЦУЛ, 2002. — 460 с.
18. *Терещенко О. О.* Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2003. — 554 с.

19. *Філімоненков О. С.* Фінанси підприємств: Навч. посіб. — 2-ге вид., переробл. і допов. — К.: МАУП, 2004. — 328 с.
20. *Фінансова діяльність підприємства: Підручник / О. М. Бандурка, М. Я. Коробов, П. І. Орлов, К. Я. Петрова.* — 2-ге вид., переробл. і допов. — К.: Либідь, 2003. — 384 с.
21. *Финансовый бизнес-план / Под ред. В. М. Попова.* — М.: Финансы и статистика, 2000.
22. *Финансовый менеджмент / Авт. кол. под рук. Е. С. Стояновой.* — М.: Перспектива, 1996. — 405 с.
23. *Финансовый менеджмент / Под ред. акад. Г. Б. Поляка.* — М.: Финансы, 1997.
24. *Фінанси підприємств: Навч. посіб.: Курс лекцій / За ред. Г. Г. Кірейцева.* — К.: ЦУЛ, 2002. — 268 с.
25. *Фінанси підприємств: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / Л. Д. Буряк, Є. В. Вакуленко, А. П. Куліш та ін.* — К.: КНЕУ, 2003. — 165 с.
26. *Фінанси підприємств: Підручник / Кер. авт. кол. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін.* — 4-те вид., переробл. та допов. — К.: КНЕУ, 2002. — 571 с.
27. *Финансы / Под ред. А. М. Ковалевой.* — М.: Финансы и статистика, 1999. — 384 с.
28. *Хелферт Э.* Техника финансового анализа / Пер. с англ. под ред. Л. П. Белых. — М.: Аудит, ЮНИТИ, 1996. — 663 с.
29. *Шермет А. Д., Сайфулин Р. С.* Финансы предприятий. — М.: ИНФРА-М, 1999. — 176 с.

Додаткова

30. *Господарський кодекс України* від 16. 01.03 № 436-IV.
31. *Закон України “Про ціни і ціноутворення”* від 03.12.90 № 5070-XII.
32. *Закон України “Про інвестиційну діяльність”* від 18.09.91 № 1560-XII.
33. *Закон України “Про господарські товариства”* від 19.09.91 № 1576-XII.
34. *Закон України “Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів”* від 11.12.91 № 1963-XII.
35. *Закон України “Про підприємництво”* від 07.02.92 № 698-XII.
36. *Закон України “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом”* від 14.05.92. — № 2343-XII.

37. *Закон України “Про систему оподаткування”* від 18.02.97 № 77/97-ВР.
38. *Закон України “Про податок на додану вартість”* від 03.04.07 № 168/97-ВР.
39. *Закон України “Про оподаткування прибутку підприємств”* від 22.05.97 № 283/97.
40. *Закон України “Про збір на обов’язкове державне пенсійне страхування”* від 26.06.97 № 401/97.
41. *Закон України “Про збір на обов’язкове соціальне страхування”* від 26.06.97 № 402/97-ВР.
42. *Закон України “Про лізинг”* від 16.12.97 № 723/97-ВР.
43. *Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”* від 16.07.99 № 996-XIV.
44. *Закон України “Про інноваційну діяльність”* від 04.07.02 № 40-IV.
45. *Постанова Кабінету Міністрів України та НБУ* від 19.04.94 (№ 279) “Про нормативи запасів товарно-матеріальних цінностей державних підприємств та організацій та джерела їх покриття”.
46. *Азаров М. Я., Кольга В. Д., Онищенко В. А.* Все про податки: Довідник. — К.: Експерт-Про, 2000.
47. *Банківські операції / За ред. А. М. Мороза.* — К.: КНЕУ, 2000.
48. *Василик О. Д.* Державні фінанси України: Навч. посіб. — К.: Вища шк., 1997. — 383 с.
49. *Василик О. Д.* Теорія фінансів: Підручник. — К.: НІОС, 2000. — 416 с.
50. *Базидевич В. Д., Баластрик Л. О.* Державні фінанси: Навч. посіб. / За заг. ред. В. Д. Базидевича. — К.: Атыка, 2002. — 368 с.
51. *Гуськов С. В.* Налоги в экономике предприятия. — М.: Издат. дом “Дашков и Ко”, 1999.
52. *Гроші та кредит: Підручник.* — 3-тє вид., переробл. і допов. / М. І. Савлук, А. М. Мороз, М. Ф. Пуховкіна та ін.; За заг. ред. М. І. Савлука. — К.: КНЕУ, 2002. — 598 с.
53. *Деньги и финансы: тесты и задачи / Под ред. И. Т. Балабанова.* — СПб.: Питер, 2000.
54. *Ефимова О. В.* Финансовый анализ. — М., 1996.
55. *Задихайло Д. В., Кібенко О. Р., Назарова Г. В.* Корпоративне управління: Навч. посіб. — Х.: Еспада, 2003. — 688 с.
56. *Коупленд и др.* Стоимость компаний: оценка и управление: Пер. с англ. — М.: ЗАО “Олимп-Бизнес”, 1999.

57. *Крисюк В. І. та ін.* Ревізія і контроль в установах і організаціях бюджетної сфери. — К.: Європ. ун-т фінансів, інформ. систем, менеджменту і бізнесу, 1999.
58. *Кредісов А. І., Панченко Є. Г., Кредісов В. А.* Менеджмент для керівників. — К.: Знання; КОО, 1999.
59. *Шмидт Р. А., Райт Х.* Финансовые аспекты маркетинга: Пер. с англ. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Фінанси підприємств”	3
Зміст дисципліни “Фінанси підприємств”	4
Вказівки до виконання контрольної роботи	9
Варіанти контрольних робіт	10
Питання для самоконтролю	16
Список літератури	19

Відповідальний за випуск *Ю. В. Неижуренко*
Редактор *Т. М. Тележенко*
Комп’ютерне верстання *Г. В. Макуха*

Зам. № ВКЦ-4642

Формат 60×84/₁₆. Папір офсетний.
Друк ротатійний трафаретний. Наклад 50 пр.
Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП
ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX
*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*